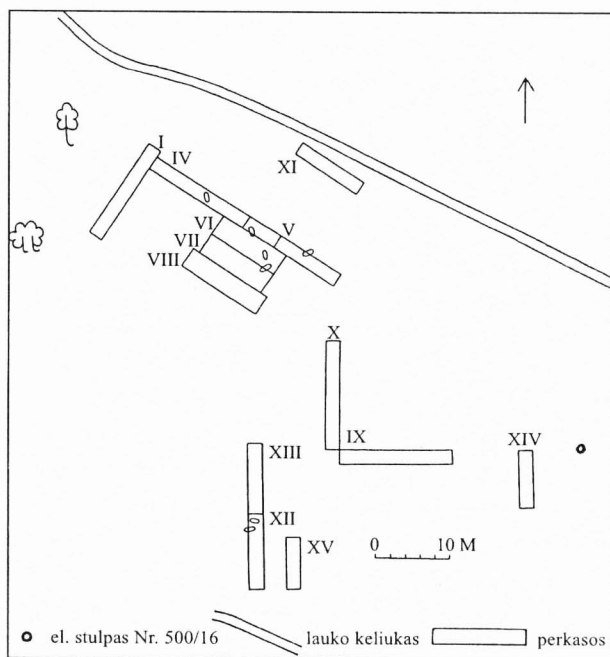

LINKUVOS (VAIŽGANTŲ) KAPINYNAS

Ilna VAŠKEVIČIŪTĖ

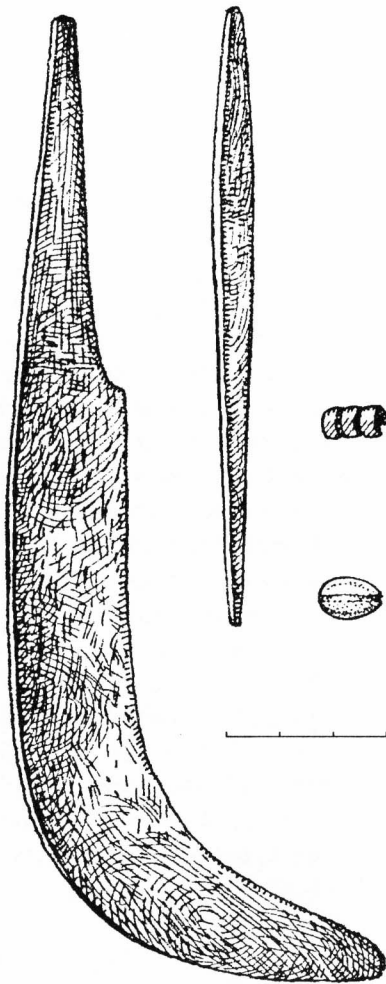
2002 m. buvo tęsiami Linkuvos (Pakruojo r.) kapinyno tyrimai (žr. *ATL 1998 ir 1999 metais*, V., 2000, p. 293–295) (46 pav.). Per tyrimų sezoną buvo ištirtas 150 m² plotas, visa kapinyno teritorija ir apsauginė zona patikrinta metalo ieškikliu (dirbo L. Kvizi-kevičius). Perkasos kastos R, P ir centrinėje kalvelės dalyse. Be to, viena 8x2 m dydžio perkasa buvo kasta apsauginės zonos R pakraštyje, toje vietoje, kur metalo ieškikliu buvo surasta žalvarinio smeigtuko adata.

P kalvelės pakraštyje surasti 2 palaidojimai – kapai 6 ir 7. Kape 6 palaidotas vaikas, sprendžiant iš įkapių – mergaitė. Kapas rastas 40 cm gylyje, mirusioji palaidota ant dešiniojo šono, rankų kaulai neišlikę, kojos buvusios ištiestos, orientuota galva į V 280° kryptimi. Kairėje kaukolės pusėje (prie veido) gulėjo geležinis peiliukas lenkta viršūnėle. Dešinėje mirusiosios pusėje, prie blauzdikaulių, buvo padėta yla. Nuimant sutrešusius šonkaulius pastebėta, jog jie prie krūtinkaulio pažaliavę. Nuėmus kaukolę, po ja rasta kauri kriauklėlė ir žalvarinės įvijos fragmentas (47 pav.). Kapas 7 buvo dar labiau apardytas. Nors palaidojimas rastas 65 cm gylyje, tačiau išlikusi tik kojų sritis. Mirusysis orientuotas galva į V 270° kryptimi. Sprendžiant iš kaulų stambumo ir jų dydžio, čia turėjo būti palaidotas vyras. Įkaps neišlikusios, tik juosmens srityje rastas surūdijusio daikto fragmentas su žalvarine grandinėle prie jo. Vyro ir mergaitės kapai orientuoti į V. Įprasta, kad Žiemgaloje vyrus ir moteris laidojo priešinga kryptimi. Linkuvos kapinyne rasti kapai liudija šioje gentyje egzistavusią dar vieną priešpriešą – ne tik vyrai ir moterys laidoti priešinga kryptimi, bet ir jaunos mergaitės

46 pav. Linkuvos (Vaižgantų) kapinyno situacinis planas.
I. Vaškevičiūtės brėž.

Fig. 46. Situational plan of Linkuva (Vaižgantai) cemetery.

47 pav. Kapo 6 radiniai. I. Keršulytės pieš.
Fig. 47. Finds from grave 6.

laidotos priešinga kryptimi nei suaugusios moterys. Taip orientuoti kapai aptikti Stungių, Pamiškių, o dabar ir Linkuvos kapinynuose.

Tyrimų metu surinkti 25 daiktai. Tai žalvarinės pasaginės segės cilindriniais ir daugiakampiais galais, juostinė apyrankė, žiedas užkeistais galais, pastorinta priekine dalimi, apgalvio skiriamoji plokštelė, Jono Kazimiero šilingas bei Rygos miesto muitinės plomba (pastarieji radiniai rasti metalo ieškikliu).

Tyrimai parodė, jog kapinynas visiškai arimo suardytas.

Per keletą tyrimų sezonų čia iškastas 350 m² plotas, surasti 7 griautiniai žmonių kapai, surinkta daugiau nei 100 įvairių dirbinių, datuojamų IX–XII a. Metalo ieškikliu kapinyno teritorijoje ir apsauginėje zonoje surasti ir vėlesnio laikotarpio radiniai – Jono Kazimiero šilingai ir 1882 m. Rygos miesto muitinės plomba.

LINKUVA (VAIŽGANTAI) CEMETERY

In 2002 the area of 150 m² was explored. The territory of the cemetery and the protected zone were metal-detected. In the southern part of the cemetery there were found two disturbed burials. In grave 6 a young girl was buried. She was laid on her right side, the head orientated to the west. The burial items found:

an awl next to legs, a knife with flared top next to cranium and a shell and a fragment of brass axis under cranium. The male's burial was fully destroyed, only the zone of legs remained.

In the cemetery, 25 different artefacts were found, such as brass horseshoe-shaped brooches with cylindrical and faceted terminals, a sash-

like bracelet, John Casimir's shilling and a seal of Riga city customs of 1882.

During the explorations in 1999 and 2000 in the Linkuva cemetery, the area of 350 m² was excavated where 7 inhumations were found and over 100 different artefacts were detected. The cemetery is classified to the Semigalians who settled in the Linkuva environs in the 9th–12th centuries.